7e jaargang
nummer 2
26 april 2012

Samengevat

Tweede team kampioen

Prinsenstadtoernooi

De psychologie van de schaker

Tweemaandelijks cluborgaan van Schaakcombinatie HTV

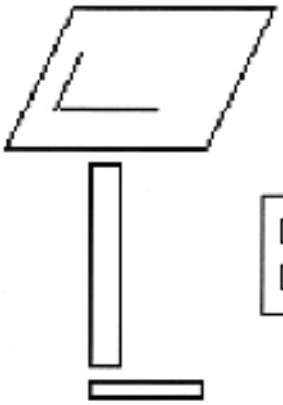

Bouwbureau s.b.a.

Computer Aided Design

- ✓ Bouwkundig Tekenwerk
- ✓ Binnen en Buiten Architectuur
- ✓ Aanvragen
  - Bouwvergunningen
  - Milieuvergunningen
  - APV en Horeca vergunningen
- ✓ Advisering en Begeleiding bij Bouwprojecten
- ✓ Isolatie Adviezen en Berekeningen

Gratis haalbaarheidsonderzoek t.b.v. eventuele bouwplannen.

Bouwbureau S.B.A.
Ing. Herman Hoogland
Th.Morrenpark 32
2552 MG Den Haag
Tel: 070-391.22.98
Fax: 070-391.22.98
Mobile: 06.513.11.430
E-mail: sba@wanadoo.nl

Titelpagina: De dame van de Lewis-schaakstukken; geschilderd door Pim van der Meiden

Inhoud

4 Colofon
5 Van de redactie / *André Wagner*
6 Ik fotografeer niet; een rectificatie / *Pim van der Meiden*
7 Interne competitie
8 Externe competitie
17 Blunders door cadeau doen aanvallend contact / *William van Zanten*
20 Haagse Rapidcyclus / *André Wagner*
21 Tjomme wederom rapidkampioen / *André Wagner*
22 Prinsenstadtoernooi / *Twan van der Togt*
25 Uitspelen van structureel voordeel / *Tjomme Klop*
30 De psychologie van de schaker en zijn imago / *Pim van der Meiden*
32 Oplossingen
34 Schaakagenda

Samengevat is het clubblad van Schaakcombinatie HTV
Verschijnt 6x per jaar
Redactie: Pim van der Meiden (hoofdredactie), André Wagner (eindredactie)

7e jaargang nummer 2 - 26 april 2012

Kopijdatum volgende clubblad: 16 juni (verschijnt 21 juni)
Kopij tijdig inleveren bij: Pim van der Meiden (gwvandermeiden@hetnet.nl)

Colofon

Bestuur

Voorzitter		
Ben Spierings	voorzitter@schaakcombinatiehtv.nl	3629780
Secretaris		
Pim van der Meiden	secretaris@schaakcombinatiehtv.nl	3543606
Penningmeester		
Sander Pauw	penningmeester@schaakcombinatiehtv.nl	3615975
PR & Sponsoring		
Ben Spierings	pr@schaakcombinatiehtv.nl	
Wedstrijdleider extern		
Hans Segers	wl-extern@schaakcombinatiehtv.nl	3562239
Wedstrijdleider intern		
Piet Sikkes	wl-intern@schaakcombinatiehtv.nl	4490512
Jeugdleider		
Gert-Jan Willighagen	jeugdleider@schaakcombinatiehtv.nl	3972633

Commissarissen

Webmaster		
Eric Alvares	efsalvares@hotmail.com	06-41330092
Materiaalbeheerder		
Hugo van der Laan	hugovdla@wxs.nl	3509931

Jeugdbegeleiding

Ton Bodaan, Melchior Vesters, Mike Hoogland, Gert-Jan Willighagen, Geurt Jan van der Meiden, Rik Pronk, Pim van der Meiden, Niek Wisse, Pip Kanters, Andreas von Imhof

Speellokaal: Bosbeskapel, Bosbesstraat 5, 2564 PA te Den Haag, 070-3689796
Speelavond: Donderdag
Speeltijden: Jeugd tot en met stap 2: 18:30 tot 19.30 uur;
Jeugd stap 3 en hoger: 18:15 tot 19:45 uur;
Senioren: intern vanaf 20:00 uur
Contributie: senioren: € 95 per jaar; jeugd: € 75 per jaar; gezinslid tweede junior: € 10 korting per jaar; derde junior: € 20 korting per jaar; girorekening 5255286 t.n.v. Schaakcombinatie HTV
Internetsite: http://www.schaakcombinatiehtv.nl

Ledenwerving

De KNSB heeft zich tot doel gesteld om in 2014 het aantal unieke leden te verhoogd te hebben met 8%. Ambitieus, dat mag gezegd worden, maar de grootse plannen van de landelijke bond lijken te worden getorpedeerd. In 2011 werd een geplande groei van 2% niet gehaald. Het werd een ledendaling van ongeveer 2,5%.

De eeuwige strijd voor ledenwerving is iets dat schaakverenigingen en -bonden maar al te goed kennen en zo af en toe sijpelen er berichten binnen uit andere takken van sport dat het daar ook niet altijd meer rozengeur en maneschijn is. Voor het schaken was het jaar 1935 cruciaal. De wereldkampioen kwam naar Nederland om tegen een bescheiden wiskundeleraar te spelen. Na zijn overwinning op Capablanca in 1927 had hij matches steeds af weten te houden uit vrees voor een nederlaag, zo gaat het verhaal, maar tegen Max Euwe durfde hij het wel aan. Aljechin, want daar gaat dit natuurlijk over, speelde overdag zijn partijen en ging vervolgens ’s avonds nog uren zitten bridgen. Het gevolg was dat hij de match verloor en Nederlandse schaakverenigingen als paddenstoelen uit de grond schoten. Sindsdien wordt er al decennia lang gehoopt op een nieuw ‘Euwe-effect’.

Wijlen voorzitter Wim van Wijk van de Schaakvereniging Haags Gemeentepersoneel (SHGP; nu Haeghe Ooievaar) kwam begin jaren 70 met de actie ‘ieder lid brengt een nieuw lid mee’. Dat werkte prima, want de club groeide uit tot een vereniging van meer dan 100 leden. Helaas kalfde het in later jaren langzaam weer af, want leden winnen is één ding, ze behouden is veel moeilijker.

In het recentere verleden organiseerden Haagse Toren en De Vogelwijk samen een promotieactiviteit in het winkelcentrum aan het De Savornin Lohmanplein. Dat gaf veel bekijks en soms hielden we er een nieuw lid aan over.

In de Haagse regio krijgen de verenigingen nu extra steun van de HSB. Wie een ledenwerfactie opzet en daar nieuwe leden aan overhoudt, kan die nieuwkomers in het eerste jaar een gereduceerde contributie aanbieden door de afdracht aan de bond niet door te berekenen. Dat scheelt een goede veertig euro. De HSB neemt voor dat jaar de kosten van de afdracht voor zijn rekening.

Misschien toch maar weer eens met het winkelcentrum gaan praten?

André Wagner

Ik fotografeer niet; een rectificatie

In het vorige nummer van *Samengevat* stond een prachtige foto met het bijschrift dat de foto door mij was gemaakt. Wekenlang heb ik me in bochten gewrongen hoe ik dit moest rechtzetten. Daar was me een clubgenoot afgereisd naar Barcelona om een foto te maken van een aankondiging van de beroemde schaakschool van Miquel Illescas, de foto was goed geslaagd, trots stuurde hij die op naar een bekend schaakblad en de hoofdredacteur ging met de eer strijken. De vele complimentjes die ik heb gekregen, heb ik trouwhartig doorgegeven, maar voor de goede orde: ik heb de foto niet gemaakt. Ik ben nog nooit in Barcelona geweest en sinds ongeveer 1990 maak ik geen foto's meer. Het was William van Zanten die de eer toekomt.

Om te laten zien dat ik de beeldende kunst niet helemaal verlaten heb, wil ik graag een reproductie laten zien van een schilderij dat ik kort geleden gemaakt heb [zie omslag - red.]. Het is gemaakt met als voorbeeld één van de Lewisschaakstukken, en wel de dame, afgedrukt in *Samengevat* (jrg. 6, nr.1 februari 2011, p. 29) Het schilderij is toch weer anders geworden dan de daar weergegeven foto. Voor de volledigheid: ik was zelf niet in staat met de digitale camera om te gaan en mijn zoons Sierk en Geurt Jan hebben foto's van het schilderij (bij mij thuis te zien) gemaakt. Of André nu de door Sierk of Geurt Jan gemaakte reproductie heeft afgedrukt, moet maar een mysterie blijven. Beide hebben zich uitgesloofd.

Pim van der Meiden

In het vorige nummer is een fout geslopen in het verhaal over de simultaans in het Haagse stadhuis. Ik had daarin niet vermeld dat onze eigen Koos Roeleveld op fraaie wijze remise wist te bereiken tegen Anish Giri. Helaas werd zijn naam (toen) niet genoemd op de webpagina over de simultaans, die ik als informatiebron gebruikte (André Wagner).

Interne competitie

De eindstand na 28 ronden (5 april 2012):

	Naam	Sprc	Prt	W	R	V	Wrst	S
1	Mike Hoogland	81,3	16	10	6	0	483,5	-2
2	Hans Segers	77,5	20	14	3	3	464,5	0
3	Eduard Supit	63,0	23	13	3	7	426,0	1
4	Ton Bodaan	62,5	16	8	2	5	444,5	1
5	Jan Willem le Grand	60,0	15	7	4	4	441,5	1
6	Niek Wisse	60,0	15	7	4	4	416,0	-1
7	Jan Verheijen	58,8	17	9	0	7	391,0	0
8	Armin Segger	58,3	18	9	3	6	426,0	0
9	Karel Stolte	56,3	16	6	6	4	409,5	0
10	Hugo van der Laan	55,0	20	10	2	8	405,5	0
11	Piet Sikkes	54,5	22	10	2	9	400,0	1
12	Kees van Gelder	54,5	22	8	6	7	368,0	1
13	Ben Spierings	53,3	15	7	2	6	404,5	1
14	René Weerts	52,9	17	9	0	8	395,5	2
15	Karl Baak	52,6	19	9	2	8	407,5	-1
16	Twan van der Togt (J)	52,3	22	10	1	10	375,5	1
17	Rob Dijkstra	52,1	24	11	1	11	382,0	1
18	Pim van der Meiden	43,5	23	9	2	12	351,5	0
19	Cor Kanters (J)	42,5	20	8	1	11	343,0	0
20	Henk Bouma	40,0	25	9	2	14	352,0	-1
21	Eric Kwappenberg	40,0	15	4	4	7	358,0	0
22	Jan Bonsel	33,3	27	7	4	16	346,0	-1
23	Bert van Dijk	25,0	24	4	0	18	294,5	-1
24	Wim Vermeulen	23,7	19	4	1	14	299,5	-1
25	Leo Nijst	0,0	18	0	0	18	261,0	1
26	Tjomme Klop	73,1	13	8	3	2	457,0	-1
27	Ed Olvers	66,7	3	2	0	1	412,5	1
28	Evert Baak	64,3	7	4	1	2	407,5	0
29	Peter Vorstermans	63,6	11	6	2	3	445,5	1
30	Melchior Vesters	62,5	4	2	1	1	416,5	0
31	Jaimy Luk (J)	61,5	13	6	4	3	434,5	1
32	Gert-Jan Willighagen	57,7	13	6	3	4	421,5	-1
33	Nico Gouzij	50,0	11	5	1	5	402,5	-1
34	Koos Roeleveld	50,0	7	3	1	3	405,5	0
35	Frans Coers	50,0	2	1	0	1	387,5	0
36	Justus van Klaveren (J)	46,2	13	5	0	7	364,5	-2
37	Hans Dwarshuis	45,8	12	3	5	4	353,0	0
38	Thomas Luk (J)	43,8	8	3	1	4	351,5	-1
39	Jan van Delden	42,9	7	3	0	4	387,0	0
40	Jean Michel Beeloo	40,0	5	2	0	3	399,0	0
41	Paul Koks	25,0	2	0	1	1	380,0	0

Externe competitie

SHTV 1 duwt RVC 1 uit Promotieklasse (verslag: Ben Spierings)
Op donderdag 22 maart jl. speelde ons eerste team tegen RVC 1. Feitelijk begon de wedstrijd al twee dagen eerder toen op verzoek van Melchior bord 2 met succes vooruit werd gespeeld.

RVC is een samenwerkingsverband in de HSB-competitie van RHC-Arena, Voorburg en Corbulo. Het eerste team van RHC-Arena was vorig seizoen verrassend kampioen geworden in de 1e klasse en begon op die manier versterkt aan het avontuur in de Promotieklasse. In de tussenstand stond het team onderaan en SHTV kende weinig genade voor de tegenstanders.
Op het topbord had Hans al snel een goede stelling bereikt en kon hij zijn positie verbeteren of een pion winnen. Door een fout van de tegenstander was het echter sneller voorbij dan gedacht. Al snel volgde Koos, die in een open stelling iets handiger combineerde dan zijn tegenstander.
Wat langer duurde het in de partijen van Sander en Mike, maar ook daar werd geconcentreerd naar winst toe gewerkt en stond het inmiddels 5-0!
Toen begon de puntenmachine wat te haperen. Evert, die last minute in was gevallen voor de zieke Marco, had een beter eindspel bereikt met elk een paard, ongelijke lopers en een pion meer. Met het winstplan voor ogen werden de zetten iets te snel uitgevoerd, waardoor het paard verloren ging en er een verloren eindspel leek over te blijven. Verrassend genoeg werd hier toch een halfje behaald. Direct daarna werd aan het bord daarnaast nog een halfje geboekt door Jan Willem. Alleen Maarten was nog bezig (tegen een oud-teamgenoot bij Vogelwijk) in een eindspel met een pion minder, maar wel met een pion op de 7e rij. Om te voorkomen dat hij deze pion zou verliezen dwong hij een herhaling van zetten af en derhalve remise. Hiermee kwam de eindstand op 6½-1½ en is de 2e plaats veroverd.

SHTV 1 (1964)	**RVC 1 (1809)**	**6½-1½**
Hans Segers (1934)	Muhannad Kamar (1897)	1-0
Melchior Vesters (2166)	Martin Mellens (1861)	1-0
Maarten Stolte (2012)	Alex Dries (1892)	½-½
Mike Hoogland (2023)	Marco Vogelenzang (1805)	1-0
Sander Pauw (1978)	Joost Scholten (1789)	1-0
Jan Willem le Grand (1999)	Titus Hylkema (1771)	½-½
Evert Baak (1809)	Edo Nitzsche (1650)	½-½
Koos Roeleveld (1792)	Li Zeilstra (-)	1-0

SHTV 1 blijft 2e ondanks nederlaag (verslag: Ben Spierings)

Op 18 april jl. was de gezamenlijke slotronde van de Promotieklasse en de eerste klassen. Als teamleider kreeg ik te maken met drie afmeldingen, waarvan eentje last-minute door ziekte. Voor vervanging kon ik niet putten uit SHTV 2, dat elders in de speelzaal voor het kampioenschap streed. Ook enkele sterke reservespelers waren niet beschikbaar. Zodoende stelde ik naast Armin ook mijzelf op als playing captain en werd op de middag van de wedstrijddag Twan nog bereid gevonden. Op papier dus een verzwakt SHTV-team tegen een Botwinnik op volle oorlogssterkte.

Hoewel een school niet de meest gezellige uitstraling heeft, zorgde de vulling met 13 teamwedstrijden voor een goede schaaksfeer. Er werd gestreden voor promotie, tegen degradatie en de eer. Dat laatste was ook een beetje het geval met ons team. DD 2 was overtuigend kampioen geworden en onze tweede plaats gaf nergens recht op. Maar na een redelijk goed seizoen was het mijn eer te na om deze wedstrijd te laten lopen. Er mocht maximaal met 5-3 worden verloren, er van uitgaande dat DD 2 van Promotie 2 zou winnen, en dan bleven we 2e.

Na een uurtje spelen had Koos al remise bereikt in een pionneneindspel met een pion minder. Vooraf had ik op meer gehoopt gezien het ratingverschil. Weer een uurtje later moest het team drie klappen incasseren door achtereenvolgens nederlagen van Twan, Armin en Mike. We stonden nu met fors 3½-½ achter en de eerste drie borden en mijn eigen partij waren nog gaande.
Hans speelde aan het topbord een moeilijke partij, maar heeft wel vaker zitvlees en vechtlust getoond. De winst werd binnengehaald en zodoende kwam Hans als clubkampioen op het ere-topbord tot een goede score van 6 uit 9! Naast hem haalde Melchior het volle pond binnen en kwam zelfs tot een score van 6½ uit 9!
In mijn eigen partij kwam ik in de opening moeilijk te staan door het achterwege laten van een theoriezetje. Naarmate de partij vorderde hield ik nog goede hoop op een goede afloop, maar toen het slagveld van stukken ruilen klaar was had ik een houtje minder en konden de stukken in de doos.
Mijn boodschap aan Maarten was dan ook dat remise ‘genoeg’ was, althans voor de 5-3 nederlaag. Inmiddels had DD 2 inderdaad van Promotie 2 gewonnen.
Maarten, die eerder een remiseaanbod na overleg had afgeslagen, ging stoïcijns door en wikkelde magnifiek af naar een gewonnen eindspel. Ook Maarten heeft met 6 uit 8 een fantastische score gehaald.

Botwinnik 1 (1891)	**SHTV 1 (1893)**	**4½-3½**
Lourens Smaal (1832)	Hans Segers (1934)	0-1
Sander van der Vlugt (1796)	Melchior Vesters (2166)	0-1
John Pouwels (2078)	Maarten Stolte (2012)	0-1
Jan Willem Duijzer (2072)	Mike Hoogland (2023)	1-0
Ruben s' Jacob (1869)	Twan van der Togt (1658)	1-0
Erik Middelkoop (1839)	Armin Segger (1851)	1-0
Stefan Buchly (1941)	Ben Spierings (1710)	1-0
Wouter Bik (1700)	Koos Roeleveld (1792)	½-½

Ondanks deze nederlaag bleven we dus 2e met slechts 2 bordpunten voorsprong op Botwinnik 1 en 3 bordpunten op Promotie 2. Dat belooft volgend seizoen weer een spannende Promotieklasse te worden.

Eindstand in de Promotieklasse:

DD 2	9	18	55½	K
SHTV 1	**9**	**12**	**42½**	
Botwinnik 1	9	12	40½	
Promotie 2	9	12	39½	
Scheve Toren 1	9	11	37½	
RSC-Belgisch Park 1	9	9	35	
DD 3	9	6	30½	
WSC 2	9	5	31	
Promotie 3	9	4	27	D
RVC 1	9	1	21	D

Het enige kampioenschap van dit seizoen (verslag: Karl Baak)

Drie teams (Bobby Fischer, Promotie 4 en SHTV 2) begonnen aan de slotronde in Zoetermeer met 10 matchpunten. Voorop stond de noodzaak om te winnen, daarnaast moest er nog op de bordpunten gelet worden.

Kort na aanvang waren er volgens mij drie van onze spelers niet erg gelukkig met wat er op het bord was verschenen. Gelukkig waren er minstens net zoveel spelers die geen enkele reden tot klagen hadden. Olav, waarbij de machine dit seizoen af en toe haperde, had nu weer een zo voor hem karakteristiek partijtje. Je neemt f-, g- en h-pion loopt ermee naar de overkant en de stukken kunnen in het doosje. Schaken kan zo simpel zijn.
Zelf zocht ik naar complicaties in plaats van het voor de handliggende toren op open lijn. Spoedig werd de rekening gepresenteerd. Dit gaf me gelegenheid te kijken hoe aan de andere borden ging. Ton kon schijnbaar eenvoudig een speculatieve aanval afslaan met een stuk meer.
(Bobby Fischer bleek al drie remise op het scoreblaadje te hebben, dus daar

hoefde we ons geen zorgen meer om te maken.)
Jaimy moest een stuk geven voor twee pionnen, maar die verdwenen snel waarna de laatste pion van de Botwinnikspeler de beslissing bracht. Ed had weinig problemen tegen een invallende jeugdspeler. De tegenstander van Gert-Jan zat in vliegende tijdnood en kreeg het ene probleem na de andere gepresenteerd. Zijn capitulatie betekende 4-2.
(Bij Promotie stond het nog 0-0, ze probeerden alles eruit te halen wat erin zat.)
Evert deed zijn dame in de aanbieding, maar de tegenstander miste de combinatie. Bij Niek die aanvankelijk erg goed stond was het beste er vanaf. Toen ik later de stelling met Fritz bekeek, gaf deze van de drie mogelijke zetten er twee met duidelijk voordeel voor Botwinnik. Met de keuze voor de derde mogelijkheid deed nu deze speler zijn dame in de aanbieding en Niek zag het wel. Met een remise van Evert werd het wachten op het eerste punt van DD.
DD tegen Promotie stond nog steeds 0-0. “7½”, hoorde ik hun teamleider zeggen. Dat hadden ze nodig.
De eerste twee borden van DD gingen merkwaardig genoeg ten onder aan de tijdnood van hun tegenstanders. Doch voor de onderste borden was de druk te groot.
Uiteindelijk zijn we kampioen met 2½ bordpunt voorsprong na een seizoen waarin we slechts drie keer een invaller nodig hadden. Wel lekker dat die invallers drie uit drie haalden.
Iedereen bedankt en gefeliciteerd met deze teamprestatie.

Botwinnik 2 (1727)	**SHTV 2 (1810)**	**2½-5½**
Dave Eijsbroek (1776)	Gert-Jan Willighagen (1765)	0-1
Alfons Termaat (1788)	Ton Bodaan (1951)	0-1
Peter Heek (1733)	Evert Baak (1839)	½-½
Thomas van Beekum (1777)	Karl Baak (1794)	1-0
Gerard Arp (1700)	Olav van Leeuwen (1882)	0-1
Ed Eveleens (1627)	Jaimy Luk (1762)	1-0
Mischa van Spronsen (1691)	Niek Wisse (1737)	0-1
Merijn Albers (-)	Ed Olvers (1752)	0-1

Eindstand in klasse 1A:

SHTV 2	**7**	**12**	**37**	**K**
Promotie 4	7	12	34½	
B.F. /Wassenaar 1	7	12	33½	
Botwinnik 2	7	8	30	
Haeghe Ooievaar 1	7	6	27½	
Botwinnik 4	7	3	18½	
DD 4	7	2	25½	
WSC 4	7	1	17½	D

Beklimming van de Olympus (verslag: André Wagner)

Wie zijn laatste kans wil grijpen om in de race om het kampioenschap te blijven moet scoren. Dat legt druk op een team, maar daar was niet veel van te merken tijdens de wedstrijd in de Olympuszaal van Wijkcentrum Essesteijn. Binnen een half uur zagen alle stellingen aan onze kant er prettig uit; niemand stond minder en enig optimisme was wel op zijn plaats. Links en rechts van mij hadden de teamgenoten een overwegende stelling en ik was er van overtuigd dat René met nog enkele mokerslagen de stelling van zijn tegenstander aan diggelen ging slaan. Mental note: vraag hem zijn notatie om te publiceren...

Aan mijn bord ging het ook voorspoedig. We speelden beiden snel en wikkelden af naar een eindspel met zware stukken... verwachtte ik. Maar toen miste mijn tegenstander, die een tiental jaar niet gespeeld heeft, stukverlies en kon ik in het eindspel met een paard meer overschakelen naar catenaccio-schaak: zo veel mogelijk vereenvoudigen om het stuk meer tot gelding te brengen. Zaak is daarbij wel dat er niet stukverlies of mat kan optreden, maar de concentratie bleef goed en na een goed uur spelen was het eerste punt binnen. René (op rechts) was op dat moment nog steeds naar een opening aan het zoeken en Piet (op links) had een duurzaam voordeel in de vorm van twee pluspionnen. Het zag er goed uit aan de lagere borden. Jan van D. had echter afgewikkeld naar een toreneindspel met een pion meer en kreeg een remiseaanbod. Omdat er nog geen zekerheid was over de meeste andere borden en hij ook liever nog even doorspeelde, was mijn advies duidelijk. De andere Jan was inmiddels na een merkwaardig verlopen opening goed komen te staan en had een stuk en pion gewonnen. Ook Nico maakte een sterke indruk en hanteerde zijn zwarte leger met voortvarendheid. Ben, en vooral Eduard, hadden drukke (soms chaotische) stellingen. Er stonden althans maar weinig gevangen genomen houtjes naast de borden en ik verwachtte dan ook lange duw- en trekpartijen.

Het was Jan van D. die als tweede klaar was. Het boertje meer kon gestuit worden en het punt daarmee gedeeld. En toen even later René zijn stelling volledig uit zijn handen had laten vallen (zoals hij zich maar al te pijnlijk bewust was) stonden we weer gelijk. Met de onduidelijkheid op de drie topborden begon ik me toch een beetje af te vragen of ik die avond nu teamleider of teamlijder zou gaan worden. Aan Jan V. lag het in ieder geval niet, want hij toucheerde keurig het punt en bracht ons weer op voorsprong. Nico volgde zijn voorbeeld, nadat hij een toren in ontvangst mocht nemen en de tegenstander het voor gezien hield.

Piets eindspel van toren en drie pionnen tegen toren en pion zag er minder voordelig uit dan het leek, want een van zijn pluspionnen zou gearresteerd gaan worden en wat overbleef was niet zo duidelijk. De meningen waren verdeeld, maar Piet wist torens te ruilen en met zijn laatste pion keurig volgens de regels (sleutelvelden!) door te drukken. De wedstrijd was binnen, waarna Eduard een tweede remiseaanbod kreeg van RVC-teamleider Sjaak van As dat hij zonder bezwaar kon aanvaarden. Het bord stond nog steeds vol en beide spelers wisten

niet meer hoe ze verder moesten komen.
Ben kreeg prompt ook een remiseaanbod, maar ondanks opkomende tijdnood zag hij nog wel kansen om er meer uit te halen. Zijn stelling zag er een fractie beter uit. Zijn tegenstander was vindingrijk en had alle dreigingen steeds weten te pareren. Hoewel in tijdnood, speelde Ben geconcentreerd door, maar mogelijk miste hij ergens een betere voortzetting. Of dat tot meer had geleid zullen we nooit weten. Door tijdgebrek moest hij tenslotte toch in remise berusten.

En daarmee zat ons derde team nog steeds de concurrentie op de hielen.

RVC 2 (1588)	**SHTV 3 (1681)**	**2½-5½**
Sjaak van As (1561)	Eduard Supit (-)	½-½
Lie Zeilstra (-)	Nico Gouzij (1742)	0-1
Jacob Jan van Harten (1649)	Ben Spierings (1710)	½-½
A. Rietveld (1710)	Jan Verheijen (1640)	0-1
A.A.M. Middendorp (1582)	Piet Sikkes (1728)	0-1
Ben Hinkenkemper (1582)	André Wagner (1698)	0-1
Freek Zijlstra (1567)	René Weerts (1629)	1-0
F. Al Patty (1467)	Jan van Delden (1621)	½-½

De laatste slag (verslag: André Wagner)

Met in theorie nog een spannende eindstrijd voor de boeg werd de immer gezellige slotronde in Zoetermeer ingegaan. De kans om alsnog kampioen te worden was marginaal en dat bleek al snel nul te worden. DD 5 kwam met slechts zeven spelers op en hun tegenstanders waren met zes er nog slechter aan toe. Gevolg: ze begonnen met een 1-0 stand en zes partijen te gaan, waardoor DD aan 4 punten genoeg zou hebben om ons voor te blijven. Ze scoorden snel en gemakkelijk en nog voor de helft van de speeltijd waren die punten binnen. Aan een andere tafel duurde het langer, maar ook Scheve Toren 2 morste weinig en werd kampioen.

Eduard opende de score met een partij uit één stuk. Het was voorbij voor we het wisten. Nico en Ben leken mij op dat moment een prettige stelling te hebben en René was al op weg naar een vol punt. Het zou nog even duren. Alleen bij Piet zag het er wat minder rooskleurig uit. Zelf had ik een misrekening gemaakt in de opening en zag dat ik een centrumpion ging inleveren. In plaats van me daar op te fixeren besloot ik gericht met mijn stukken op de koningsvleugel te gaan spelen.
Dat stelde mijn tegenstander voor dusdanig veel problemen dat hij veel tijd gebruikte en niet toekwam aan het consolideren van het pluspionnetje. René toucheerde intussen zijn punt en maakte zijn (door mij beoogde) rol als puntenkanon aan een laag bord waar. Jan D. zag er even later geen heil meer in en kwam remise overeen. Nico had een overweldigende druk opgebouwd tegen

de Rijswijkse koning en binnen de tijd die ik er voor had om het te bekijken, telde ik alvast een punt bij de stand. Bij Jan V. was zoals gebruikelijk een ingewikkelde stelling op het bord gekomen met wederzijdse kansen.
Piet moest tot zijn frustratie (hij had een score van 5 uit 5!) opgeven. Hij werd overklast in een eindspel met loper tegen paard. We stonden echter nog steeds een punt voor (2½-1½) en ik kon afwikkelen naar een toreneindspel met een pion minder, maar een actieve toren. Na stellingherhaling werd dan ook remise overeengekomen. Kort daarna volgde deze uitslag ook bij Jan V. en waren we een bordpunt verwijderd van de overwinning. Met de eerdere positie van Nico in gedachten en de wetenschap dat Ben de hele tijd een betere stelling had, moest dat toch snel gaan gebeuren.
Wie schetst dan ook mijn verbazing dat Nico het punt deelde! Maar geen nood, nauwelijks vijf minuten later kon Ben de felicitaties van zijn tegenstander in ontvangst nemen (commentaar van Ben):

Bart van Strien (1723) - Ben Spierings (1749)
Vorig seizoen speelde ik met SHTV 3 ook al tegen deze speler, toen in de wedstrijd tegen Rijswijk 2. Zowel de partij als de teamwedstrijd werd toen remise. In de wedstrijd tegen Rijswijk 3 met een 4-3 voorsprong kon ik de teamwinst binnenslepen.

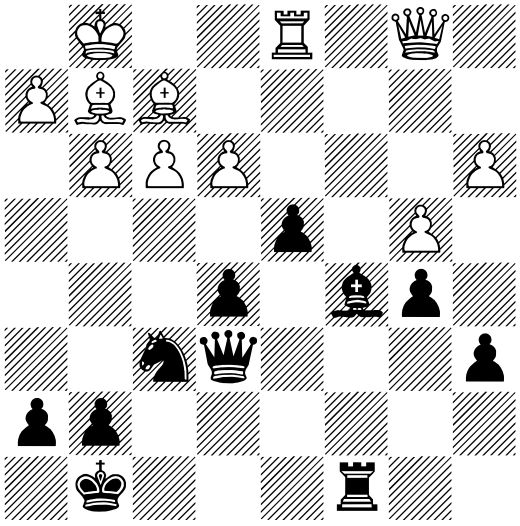
Stelling na 25. b2-b4

Wit wil de loper wegjagen, maar komt bedrogen uit. **25. ...dxe3 26. bxc5 exf2† 27. Kxf2 Txc5** en zwart komt een pion voor. **28. Td8† Kf7 29 Db4?**

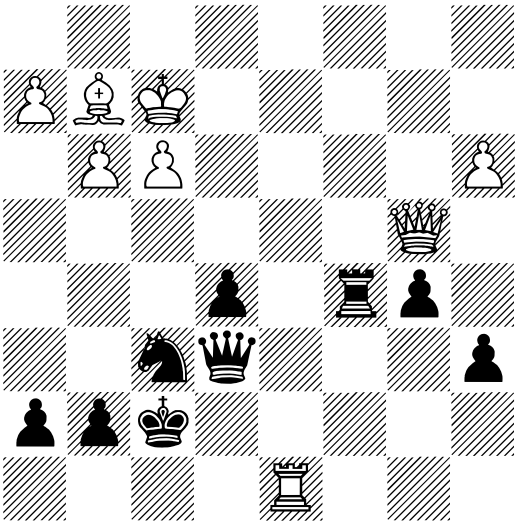
Stelling na 29. Db1-b4?

Zwart kan nu materiaal winnen: **29. ...Db6! 30. Db3† Tc4†** (heft het schaak op en geeft zelf schaak, waarna de toren gepakt kan worden).
Wit had zich taaier kunnen verdedigen met 30. Ke2 Tc2† 31. Td2 Pd5 32. Db3 Txd2† 33. Kxd2 Df2† 34. Kd3 Ke6 en zwart moet moeite doen om de loper te winnen.
Bijvoorbeeld 35. Lh3† Kd6 36. Lg4 e4† 37. fxe4 De3† 38. Kc2 Dxe4† 39. Dd3 Dxg4.

En daarmee kwam een eind aan een ongewoon spannend seizoen, waarin drie teams samen 75% van de matchpunten binnenhaalden en de verschillen vaak heel klein waren.

SHTV 3 (1679)	**Rijswijk 3 (1683)**	**5-3**
Eduard Supit (-)	Carel Gijsen (1741)	1-0
Nico Gouzij (1742)	Jelle Bulthuis (1725)	½-½
Ben Spierings (1710)	Bart van Strien (1717)	1-0
Jan Verheijen (1640)	Henk van der Tol (1682)	½-½
Piet Sikkes (1728)	Paul Kraakman (1773)	0-1
André Wagner (1698)	Doeke Huitema (1576)	½-½
René Weerts (1629)	Niek Praagman (1651)	1-0
Jan van Delden (1621)	Mark Berger (1598)	½-½

Eindstand in klasse 2B:

Scheve Toren 2	7	13	37	K
DD 5	7	12	37½	
SHTV 3	**7**	**11**	**37½**	
Rijswijk 3	7	6	32½	
DCSV 1	7	6	27½	
RVC 2	7	6	24½	
WSC 6	7	2	14	
HSV 2	7	0	12½	D

Helaas bleek de teamleider van het vierde team niet in de gelegenheid om de laatste verslagen (tijdig) te maken. Dat neemt niet weg dat het team niet zijn uiterste best heeft gedaan om een zo goed mogelijke eindklassering te bereiken. Helaas ging het in de voorlaatste wedstrijd niet zo voorspoedig, maar de tegenstander was dan ook de latere kampioen.
Reeds na een uur stonden ze 4-0 achter en daar zou het niet bij blijven. Cor was de enige die een vol punt wist te scoren tegen routinier Kees Huygen. Twan en teamleider Geurt Jan zorgden samen voor het andere punt.

SHTV 4 (1410)	**DSC 7 (1645)**	**2-6**
Geurt Jan van der Meiden (1661)	Theo Rekveldt (1716)	½-½
Frans Coers (1592)	Albert Kemeling (1639)	0-1
Joris van Berckel (1458)	René Gelpke (1648)	0-1
Twan van der Togt (1418)	Kees Korving (1678)	½-½
Cor Kanters (-)	Kees Huygen (1664)	1-0
Thomas Luk (922)	Bart Vlasblom (1674)	0-1
Joëlle Vuong (-)	Gerard Bilars (1642)	0-1
Francesco Gioia (-)	Paul van Riet (1502)	0-1

Voor de laatste wedstrijd ging het team op bezoek bij de buren van Haeghe Ooievaar, met in de middenmoot vier ervaren spelers. Pim moest buigen voor de onverzettelijkheid van ‘betonschaker’ Hans Hendriks, terwijl Owen wist te winnen van een ander kanon. Cor was andermaal goed op dreef en won snel. Joris hield knap remise tegen de voorzitter van de thuisclub en terwijl de jongens aan de laagste borden het niet wisten te redden, werd dat gecompenseerd aan de twee topborden. Een keurige overwinning en daarmee 3e plaats in de competitie was het resultaat.

Haeghe Ooievaar 3 (1384)	**SHTV 4 (1512)**	**3½-4½**
Arthur de Vries (894)	Geurt-Jan van der Meiden (1661)	0-1
Dan de Jager (-)	Twan van der Togt (1418)	0-1
Hans Hendriks (1581)	Pim van der Meiden (1502)	1-0
Peter Taanman (1577)	Owen Poppe (1522)	0-1
Koos Croes (1525)	Joris van Berckel (1458)	½-½
Wim Schout (1515)	Cor Kanters (-)	0-1
Harald Homulle (1168)	Justus van Klaveren (-)	1-0
Aad Middeldorp (1426)	David Dijkerman (-)	1-0

Eindstand in klasse 3A:

DSC 7	7	14	41½	K
Rijswijk 5	7	12	33	
SHTV 4	**7**	**8**	**30**	
Prometheus (DSC 9)	7	8	26½	
RVC 3	7	5	25½	
Promotie 6	7	4	24½	
Haeghe Ooievaar 3	7	4	23½	
Botwinnik 5	7	1	18½	D

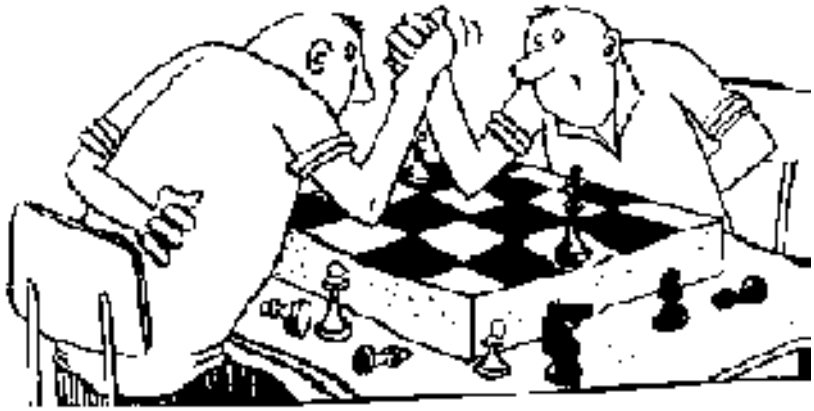

Blunders door cadeau doen aanvallend contact

In de serie blunders beschreef ik al eens overbelasting als mechanisme. Een subvorm daarvan ontstaat als de tegenstander ons een ‘aanvallend contact’ cadeau doet. Een eenvoudig voorbeeld toont hoe dit in zijn werk gaat:

Gelfand - Speelman, Las Vegas 1999

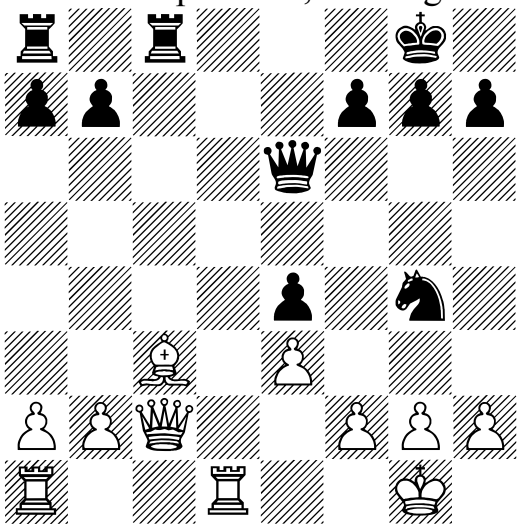

18. ...De5??
Zwart blundert. Hij geeft wit een aanvallend contact cadeau, namelijk Lc3xDe5. Zoals we vaker zullen zien, raakt hierdoor een verdediger over-belast. Hier moet Tc8 nu vermijden dat Lc3xe5 realiteit wordt.
Bovendien had Tc8 al een functie: verdedigen van de onderste rij. Twee functies is vaak te veel voor één stuk. Wit had geen moeite om **19. Td8†** te vinden; later 1-0

Hieronder kunt u zelf oefenen met dit motief: overbelasting die ontstaat door het cadeau doen van een aanvallend contact. De acht stellingen beginnen simpel en worden allengs lastiger. Het basisidee is steeds: identificeer het aanvallend contact dat u cadeau kreeg, en zoek vervolgens een manier om van de resulterende overbelasting te profiteren. Succes met het oplossen, en veel plezier!

1. Witte - Keres
Tallinn 1935

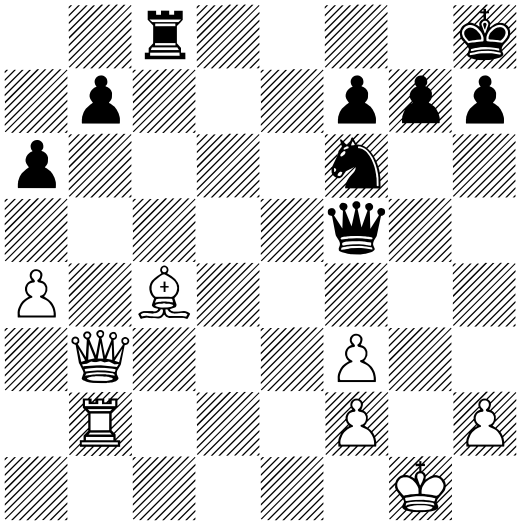

Wit speelde **28. Tb1??** Zo ontstond aanvallend contact Df5xTb1, Db3 overbelastend. Hoe profiteert u daarvan met zwart?

2. Petrosian - Matanovic
Portoroz 1958

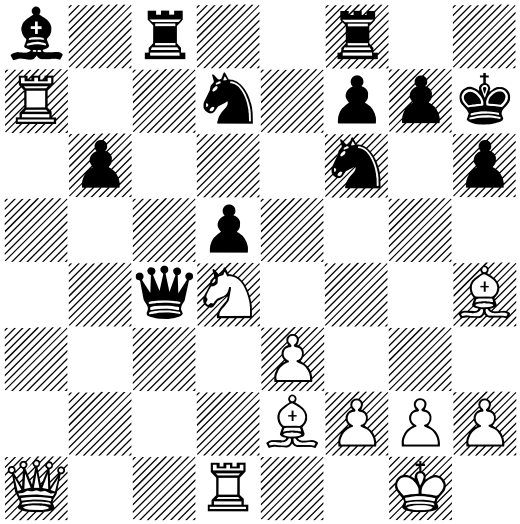

22. ...Dc3??
Dit geeft wit aanvallend contact Da1xc3 cadeau, en overbelast zo-doende Tc8. Hoe profiteert wit?

3. Ljubojevic - Dzindzichashvili,
New York 1984

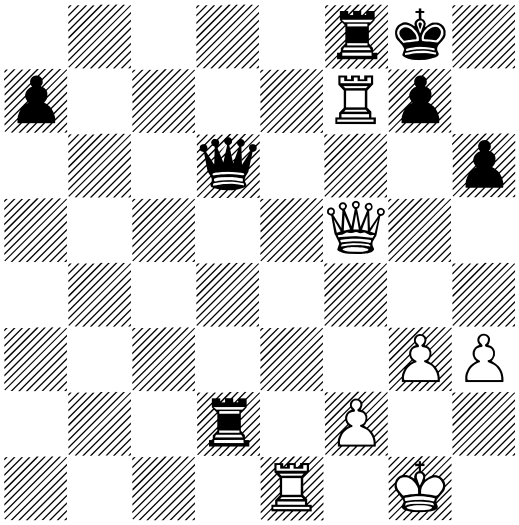

44. Tee7??
Dit geeft zwart een aanvallend contact cadeau (Dd6xe7), waarvan zwart profiteerde met ...

4. Portisch - Karpov
Biel 1996

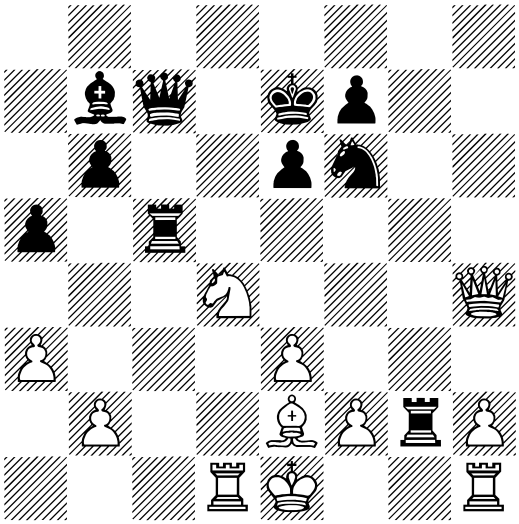

19. Pb5??
Dit geeft zwart een aanvallend contact cadeau (Tc5xb5), waarvan u profiteert met ...

5. Almasi - Movsesian
Hunguest Hotels 2003

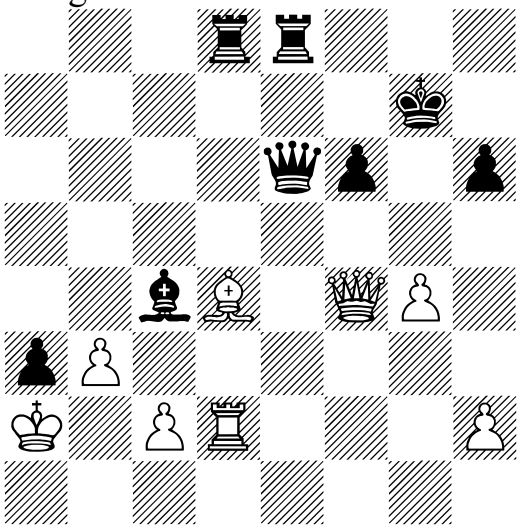

37. ...Td7??
Geeft wit (indirect) contact Td2xd7 cadeau.
Hoe had wit kunnen profiteren?

6. Potkin - Vitiugov
St Petersburg 2005

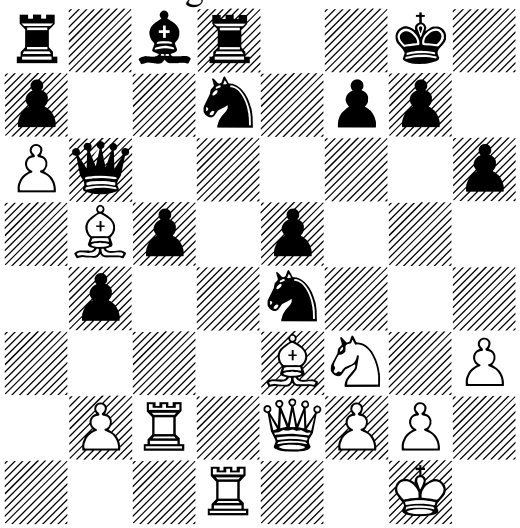

25. Dd3??, wat zwart de kans gaf tot 25. ...Lxa6 26. Lxa6 gevolgd door ...

7. Wang Hao - Zhou Jianchao
Wuxi 2006

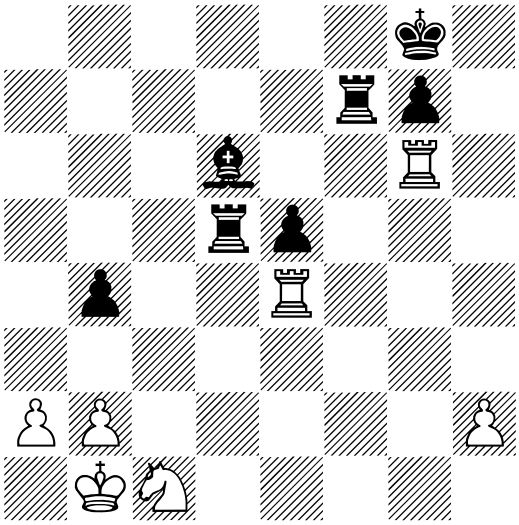

32. Kc2??

8. Uhlmann - Larsen
Las Palmas 1971 (m/6)

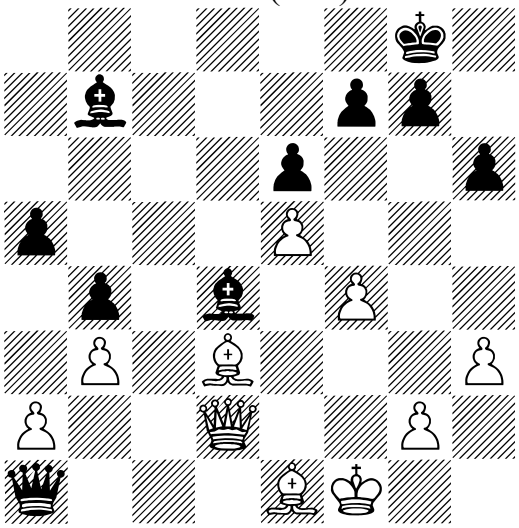

Wit speelde **35. Dc2 Lc3 36. Db1**, met het idee om dames te ruilen.
Hoe profiteerde zwart daarvan?

William van Zanten

(Oplossingen op pagina 32)

Haagse Rapidcyclus deel 2

Het tweede toernooi werd op 14 april gespeeld. Onder de op de gedeeld eerste plaats eindigden twee clubgenoten: Hans Segers en Koos Roeleveld. Richard Oranje scoorde zijn tweede topresultaat en maakt een goede kans op de cyclus-winst (op voorwaarde dat hij nog een goed derde resultaat kan neerzetten).

1	Lukasz Korecki (DD)	2050	5.5	33.0	25.00
2	Koos Roeleveld (SHTV)	1792	5.5	31.0	22.75
3	Hans Segers (SHTV)	1960	5.5	28.5	21.75
4	Richard Oranje (DSC)	2011	5.5	27.5	20.25
5	Ton Bodaan (SHTV)	1968	5.0	29.0	19.25
6	Melchior Vesters (SHTV)	2166	5.0	26.5	19.75
7	Theo van Orsouw (DD)	1874	5.0	24.5	15.50
8	Wim Reimer (DD)	1803	4.5	28.5	14.75
9	Alexander Münninghoff (DD)	2009	4.5	25.5	12.75
10	Daniël Ohmann (DD)	1750	4.5	25.0	12.25
11	Tjomme Klop (SHTV)	2006	4.0	30.0	15.50
12	Cor Kanters (SHTV)	1072	4.0	30.0	15.50
13	Lothar van der Sluijs (DD)	1863	4.0	29.0	12.50
14	Symon Algera (Voorsch)	1941	4.0	24.5	10.00
15	Paul de Freytas (Asht)	1852	4.0	24.0	11.50
16	Dominique Nierop (HO)	1601	3.5	28.0	13.25
17	Ton Thijssen (HO)	1820	3.5	24.5	8.75
18	André Wagner (SHTV)	1698	3.5	19.0	9.00
19	Jan van derMeer (HO)	1638	3.0	29.0	9.50
20	Maurits Bons (HO)	1752	3.0	24.5	7.00
21	Frans Pieter van den Bos (DD)	1955	3.0	24.0	7.00
22	Daniil Kolodkin (DD)	1781	3.0	23.5	6.50
23	Ton Vissers (DSC)	1671	3.0	23.0	8.50
24	Gerard Kastelein (R'dam)	1744	3.0	20.5	6.00
25	Ben Spierings (SHTV)	1749	2.5	24.0	5.25
26	Ruud Hählen (HSV)	1350	2.5	20.5	3.75
27	Franke Boersma (HO)	1626	2.5	20.0	3.75
28	Edwin van der Leij (HO)	1640	2.5	18.0	3.00
29	Pim van der Meiden (SHTV)	1482	2.0	24.5	4.25
30	Wim Bergers (ST)	1643	2.0	20.5	3.75
31	Vibhi van Wersch (-)	0000	2.0	19.0	2.75
32	Richard van Dalfsen (-)	1327	2.0	17.0	3.00
33	Kees van Hulst (DD)	1650	1.0	20.5	4.25
34	Rob van Duivenboden (HO)	1352	1.0	16.5	0.25

Tjomme wederom rapidkampioen

Op de gebruikelijke twee avonden in april werden de acht ronden van het rapidkampioenschap weer afgewerkt. Ton Bodaan kwam vliegend uit de startblokken op de eerste avond en ging met 4 uit 4 aan de leiding, maar een week later zag hij geen kans zijn succes een vervolg te geven. Het was Tjomme Klop die op korte afstand volgde en keihard toesloeg. Alleen Melchior Vesters kon hem nog volgen en eindigde ex aequo. Op weerstand mocht Tjomme echter voor de derde keer op rij de rapidtitel op zijn naam schrijven.
Van de jeugdspelers was Koos Roeleveld de beste op weerstand, maar hij moest de zesde plaats delen met zijn medewinnaar van het Haeghe Ooievaar Open Rapid en twee andere junioren.

		Prt	W	R	V	Score	w.p.	SB
1	Tjomme Klop	8	6	1	1	6,5	39,00	30,25
2	Melchior Vesters	8	6	1	1	6,5	37,50	28,25
3	Mike Hoogland	8	6	0	2	6,0	37,50	26,00
4	Peter Vorstermans	8	5	1	2	5,5	32,00	21,75
5	Ton Bodaan	8	5	0	3	5,0	38,00	20,50
6	Koos Roeleveld (J)	8	4	1	3	4,5	39,50	20,00
7	Hans Segers	8	4	1	3	4,5	38,00	18,75
8	Cor Kanters (J)	8	4	1	3	4,5	35,00	16,50
9	Twan van der Togt (J)	8	4	1	3	4,5	35,00	14,75
10	Kees van Gelder	8	3	2	3	4,0	31,00	12,50
11	André Wagner	8	3	2	3	4,0	30,50	12,50
12	Eduard Supit	8	4	0	4	4,0	27,00	8,00
13	Armin Segger	8	2	2	3	3,5	34,50	11,75
14	Karel Stolte	4	3	0	0	3,5	33,00	19,25
15	Pim van der Meiden	8	3	0	5	3,0	29,50	5,00
16	Henk Bouma	8	3	0	5	3,0	25,00	5,50
17	Jan Willem le Grand	4	2	1	1	2,5	34,50	18,25
18	Gert-Jan Willighagen	4	2	0	2	2,0	31,00	12,50
19	Justus van Klaveren (J)	8	1	0	6	1,5	28,00	1,25
20	Jan Bonsel	4	1	0	2	1,5	26,50	9,25
21	Piet Sikkes	4	1	0	3	1,0	29,50	9,00
22	Jan Verheijen	4	1	0	3	1,0	28,00	7,50
23	Leo Nijst	8	0	0	7	0,5	24,50	0,25
24	Bert van Dijk	5	0	0	5	0,0	24,00	2,25

André Wagner

Prinsenstadtoernooi

6 april 2012 was het weer zover, de vijfde editie van het Prinsenstadtoernooi in Delft ging van start. Een erg leuk weekendtoernooi dat altijd bijzonder gezellig is voor zowel jong als oud. Met 11 deelnemers was ook SHTV sterk vertegenwoordigd. Geen SHTV'ers in de A-groep dit jaar, maar wel vijf in de B-groep, en maar liefst zes in de C.

Toen de eerste ronde op Goede Vrijdagavond van start ging, werd er toch wel flink wat verwacht van de sterke SHTV'ers in de B-groep. Titelhouder van deze groep (en van de spektakelprijs, de ratingprijs, de jeugdprijs, etc. etc.) Koos Roeleveld wilde graag zijn titel prolongeren. Ton Bodaan ging als een van de ratingfavorieten ook voor de groepswinst en ook Evert en Karl Baak hadden zeker genoeg kwaliteit om mee te strijden in de hoogste regionen van deze groep. Ikzelf ging voor minstens 3 uit 6, maar met meer zou ik ook zeker niet ontevreden zijn.

De eerste ronde verliep helaas niet helemaal zoals gehoopt. Koos Roeleveld verkeerde, net na de opening, even in de veronderstelling dat hij een klein plusje had tegen de ratingfavoriet van de B-groep, maar moest na een vermoeiende strijd toch de witte vlag hijsen. Op bord 5 bleken daarna de witte stukken van Marco Anink te sterk voor die van Karl Baak en ikzelf verloor na een lange partij het vluggeren van Alik Tikranian. Toch waren er nog wel een paar SHTV'ers die zonder veel kleerscheuren door de eerste ronde kwamen. Evert Baak won met wit van Robin Bos en Ton Bodaan had de eerste ronde veilig een bye genomen.

Na de vrijdag volgde er natuurlijk de zaterdag, een gevreesde dag in elk weekendtoernooi vanwege de drie slopende partijen die de schaker van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat bezig houden. Van deze drukke dag leek Karl Baak echter totaal geen last te hebben. Hij won doodleuk al zijn drie partijen en kon zich rustig gaan concentreren op de zondag. Ook Evert won de ochtendpartij en belandde zo met zijn 2 uit 2-score de derde ronde op bord een. Deze partij en daarna ook de avondpartij werden helaas verloren tegen de latere winnaar van de groep, Bas van der Berg, en René Torenstra, maar toch blijft op bord 1 spelen altijd leuk. Koos Roeleveld begon helaas (nou ja, helaas voor hem dan) een stuk minder aan de zaterdag. In een gesloten Siciliaan liep zijn aanval uiteindelijk dood en bleken de twee pionnen die ik van hem had gewonnen genoeg voor de overwinning. In de twee resterende partijen speelde Koos sterk, zodat hij uiteindelijk met 1½ uit 4 zijn bed mocht gaan opzoeken. Verder leek Ton Bodaan op weg naar een recordaantal remises toen hij na remises in ronde 1 & 2 ook in ronde 3 remise bereikte. Dit plan werd uiteindelijk in de vierde ronde

gedwarsboomd toen Robin Bos niet in de stemming bleek voor een remise en er tegen Ton met de volle buit vandoor ging. Verder was ikzelf erg tevreden met mijn zaterdag en na 2 overwinningen en 1 remise stond ik toch op een mooie plusscore. Tot zover de zaterdag.

Op zondag kon Karl Baak zijn zegereeks van zaterdag niet volhouden en met een halfje uit twee partijen finishte hij toch nog net op een plusscore. Evert Baak maakte zijn toernooi mooi af met 1½ punt op zondag en een totaalscore van 3½ punt, net als zijn broer. Koos begon goed met een overwinning op Leo van Dongen, maar bleek daarna helaas niet opgewassen tegen Ruurd Kunnen en moest dan maar genoegen nemen met een lichte minscore. Ton herpakte zich op zondagochtend goed met een sterke partij maar verloor net als Koos de laatste ronde en eindigde met 2½ uit 6. Ikzelf kwam in ronde 5 goed weg met remise tegen de ratingfavoriet van het toernooi, maar verloor in de laatste ronde totaal onnodig van een minstens even sterke speler. 3 uit 6 voor mij dus. Een mooi resultaat maar toch zeker ruimte voor verbetering.

De C-groep, met dit jaar 56 deelnemers, is een erg leuke groep voor jeugdspelers om ervaring op te doen. Natuurlijk is deze groep niet alleen voor jeugdspelers maar ook voor niet-jeugdspelers. De eer van SHTV werd in deze groep verdedigd door Pim van der Meiden, René Weerts, Cor Kanters, Justus van Klaveren, Thomas Luk en Mitchell Vuong.

Van de wedstrijden zelf heb ik niet heel veel meegekregen. De scores weet ik dan nog wel. René begon het toernooi goed met een zege op Sasha Shikman, maar verloor daarna 3x op rij zaterdag. Vervolgens voegde hij op zondag nog een halfje aan zijn score toe met remise tegen Thomas Luk. Kortom, met 1½ punt een 49e plaats voor René. Pim van der Meiden ging een stuk beter. Hij won op vrijdagavond en evenaarde het remiserecord van Ton door daarna alle partijen op zaterdag remise te spelen. Met een 4e remise op zondagochtend brak Pim zelfs het record. Helaas verloor hij daarna in de laatste ronde van Bert Bergshoeff, de titelhouder van de C-groep. Uiteindelijk toch een mooie 24e plaats voor Pim.

Bij Mitchell en Thomas ging het iets minder goed. Ze wonnen beiden van Gert Helfferich door mooie trucjes en Thomas haalde verder ook nog een halfje tegen René. Een 56e plaats voor Mitchell dus, met 1 uit 6, en de 53e plaats voor Thomas met 1½ uit 6. Cor, die ook steeds meer het toernooivirus te pakken krijgt, speelde in de eerste ronde al meteen de winnaar van de C-groep van vorig jaar van het bord af. Helaas verloor hij daarna op zaterdagochtend tegen Thomas de Ruiter, maar toen hij daarna 1½ punt uit de 2 laatste wedstrijden op zaterdag sleepte, deed Cor weer volop mee voor een prijs. Uiteindelijk bleek zondag niet echt Cor z’n dag want hij ging met evenveel punten naar huis als waarmee hij ’s

ochtends was gekomen: 1½. Maar met een 33e plaats en een mooie ratingboost in het vooruitzicht heeft Cor het helemaal niet slecht gedaan. Net als Cor begon Justus sterk. Met een aantal mooie partijen stond hij na 4 rondes op een prachtige 2 uit 4. In ronde 5 bleek dat Justus het eindspel ook prima beheerst, want hoewel zijn tegenstander er weinig van begreep, manoeuvreerde Justus zijn stukken handig naar de pionnen van de tegenstander en slokte ze een voor een op. 1-0 voor Justus dus. Ook in de laatste partij vond ik eigenlijk dat Justus mooi stond, maar die partij moet ik nog maar eens naspelen, want toen ik een kwartier later terugkwam stond hij inmiddels al mat. Al met al erg goede ervaring voor Justus. Op zijn 3 uit 6 zullen zelfs een aantal veel oudere spelers erg jaloers zijn.

Met tevreden gezichten en met onze hoofden vol nieuwe schaakervaringen keerden wij uiteindelijk, na een gratis drankje (aangeboden door het Grotius College, de plaats waar het toernooi zich afspeelde), terug naar Den Haag. Of je nou voor het geld, voor de ervaring of voor de lol naar het Prinsenstad komt, het is elk geval erg leuk. Zeker voor herhaling vatbaar dus... alleen nu nog wel een jaar wachten. Zucht...

Twan van der Togt

Uitspelen van structureel voordeel

'Beter Staan' in een partij komt door één of meer voordelen. Die kunnen tijdelijk zijn. Dat is, als de tegenstander ze snel, soms al op de volgende zet, kan neutraliseren. Wat ook voorkomt is, dat het voordeel meer duurzaam is, en niet meer of niet snel genoeg kan worden geneutraliseerd. Denk bijvoorbeeld aan een dubbelpion bij de tegenstander, of aan een eigen vrijpion, of aan materiële voorsprong. Of aan een goede tegen een slechte loper. Of aan een verzwakte pionnenstelling rond de koning. In deze gevallen spreekt men van structureel (of positioneel) voordeel.
Het uitspelen van tijdelijk voordeel gaat heel anders dan het uitspelen van structureel voordeel. Bij tijdelijk voordeel moet er direct worden doorgepakt omdat anders het voordeel wordt geneutraliseerd. Bij structureel voordeel is dat niet zo en hebben we de tijd. Het voordeel loopt niet weg. We gebruiken onze tijd dan allereerst om onze eigen zwaktes op te gaan heffen, en pas daarna gaan we in verschillende fases het voordeel uitspelen. Ik zal in deze presentatie voorbeelden geven van hoe je dat wel, en van hoe je dat niet moet aanpakken, maar eerst zal ik een voorbeeld geven van een stelling waarin getaxeerd moet worden of er voordeel is, en zo ja, voor wie, en of dit voordeel tijdelijk of structureel is.

a. Tijdelijk en structureel voordeel

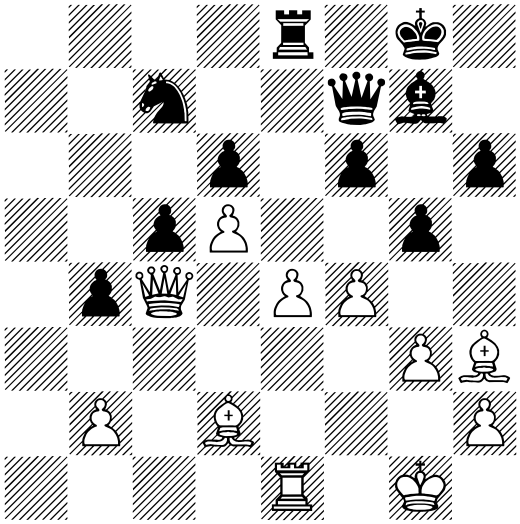

Klop - Schroërs, Leiden 2008

Hoe taxeert U? Heeft wit voordeel, of zwart, en hoe dan?

Het voordeel is aan wit, maar bijvoorbeeld het direct gebruik gaan maken van de mogelijkheid om de a-lijn in bezit te nemen loopt verkeerd af: 1. Ta1 f5 en zwart heeft zijn slechte loper op g7 geactiveerd. Na 2. Lxf5 Lxb2 lukt het niet om met 3. Ta7 gebruik te gaan maken van de penning van het paard wegens 3. ...Dh5 en na bijvoorbeeld 4. g4 Dh3 dreigt zelfs 5. ...Ld4† en mat.
Het voordeel van wit is structureel en moet allereerst worden gehandhaafd door de dominerende zet 1. Lf5. Deze zet verhindert dat de slechte loper van zwart op g7 actief wordt, en deze zet beschermt tegelijk de witte loper tegen een aanval met 1. ...Dh5. Dit zou zwart een welkom tempo opleveren. Na 1. Lf5 kan zwart wel de a-lijn in bezit nemen met 1. ...Ta8

maar dat geeft geen (tijdelijk) voordeel, want na 2. Tf1 De8 3. Kg2 Db5 4. Db3 Da4 5. Dd3 Db5 6. Df3 Ta2 en 7. Lc1 De8 heeft wit de aanval op de b-pion gepareerd. Het staat dan:

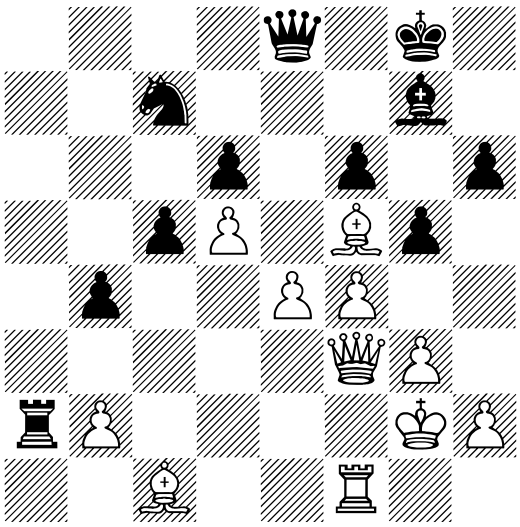

Zwart heeft nog steeds een zwakke pion op d6 en een slechte loper op g7, terwijl wit zijn zwaktes heeft beschermd en zijn stukken heeft gecentraliseerd en geoptimaliseerd met beheersing van de f-lijn en dominantie door de loper op f5. Bijvoorbeeld Ta2 staat absoluut niet gecentraliseerd, en zwart's lichte stukken staan passief. Omdat wit geen zwaktes meer heeft, kan hij nu zijn aanval beginnen met 8. e5 De7 9. fxg5 hxg5 10. e6 c4 11. Tf2 Le4 enzovoorts. Wit wint, want zwart heeft geen effectief tegenspel meer.

Het voorbeeld laat zien, dat de taxatie van voordeel moeilijk is. Het kan over en weer ontstaan en er is altijd tactiek. Het belangrijkste wat het voorbeeld laat zien, is dat wit niet direct in de aanval ging met Ta1, maar eerst zijn voordeel handhaafde tegen tegenaanval: de prioriteit lag bij het tegengaan van tegenspel. Dat is de eerste fase die een speler moet ingaan als hij structureel voordeel heeft. En het voorbeeld laat ook zien hoe wit zijn stukken centraliseerde en (daarmee) optimaliseerde. Dat is fase 2 van het uitspelen van structureel voordeel.

b. De fasen in het correct uitspelen van structureel voordeel

Schematisch zijn er vier fasen in het correct uitspelen van structureel voordeel. De eerste is dus het wegwerken van eigen kwetsbaarheden of, anders gezegd: het tegengaan van al het tegenspel. De tweede is het centraliseren en optimaliseren van de stukken en de derde is het ruilen van de juiste stukken, dat zijn die stukken die het relatieve belang van het structurele overwicht vergroten. Dat zijn dus doorgaans de stukken van de tegenstander die actief staan. Veel voorkomend is bijvoorbeeld het ruilen van een stel torens, omdat met nog ieder één toren op het bord de eigen koning niet meer bang hoeft te zijn voor tegenspel (mat met de torens), en dus kan worden geactiveerd, zodat er een vijf-punter gaat meedoen. De vierde fase is het creëren van een extra zwakte of extra zwaktes omdat je tegen één zwakte doorgaans geen partij kunt winnen. Eén zwakte kan meestal nog wel worden verdedigd, maar twee of meerdere zwaktes meestal niet. Extra zwaktes kunnen worden gemaakt met pionzetten.

Een illustratie van het verloop van die fasen vinden we in de partij Nielsen - Dreev uit 2003. Die begon als volgt:
1. e4 c6 2. d4 d5 3. Pd2 dxe4 4. Pxe4 Lf5 5. Pg3 Lg6 6. h4 h6 7. Pf3 Pd7 8. h5 Lh7 9. Ld3 Lxd3 10. Dxd3 e6 11. Lf4 Pgf6 12. 0-0-0 Le7 13. Kb1 0-0 14. Pe4 Da5 15. g4 Pxg4 16. Pe5 f5 17. Pxg4 fxe4 18. Dxe4 en toen stond het:

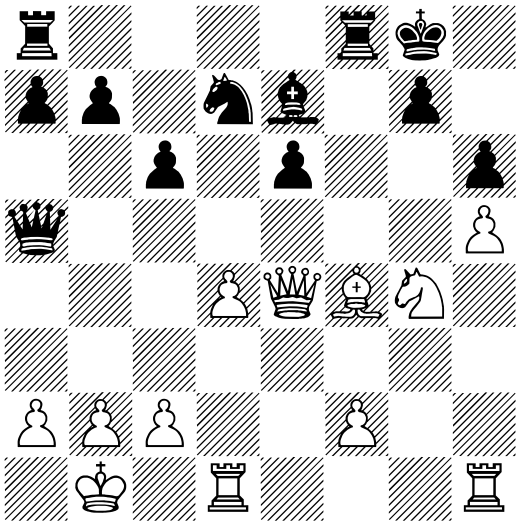

Wit heeft lijnen geopend naar de zwarte koning en valt e6 aan, maar wit heeft ook twee zwaktes opgelopen, namelijk de pionnen op f2 en h5 die niet meer worden gedekt door andere pionnen. Wat weegt zwaarder, tijdelijk voordeel van wit bij een snelle aanval (op e6, of met Tg1 en Lxh6) of structureel voordeel voor zwart wegens die zwaktes? Wat denkt u?
Dreev ging verder met **18. ...Df5** (centralisatie van de offside staande dame en haar optimalisatie t.a.v. pion f2) **19. De2** (Nielsen kiest voor voortzetting van zijn aanval; na 19. Dxe5 Txf5 20. Lxh6 gxh6 21. Pxh6† Kh7 22. Pxf5 exf5 23. Tde1 Lf6 ontstaat een andere partij, met twee stukken voor de toren, ongeveer gelijk) **19. ...Pf6** (Na 19. ...Dxf4 20. Dxe6† Tf7 21. Dxd7 Td8 22. De6 Td6 23. De2 Txd4 is de witte pionnenstructuur nog even zwak, maar de witte aanval is gestopt) **20. Pxf6† Lxf6 21. Le3**

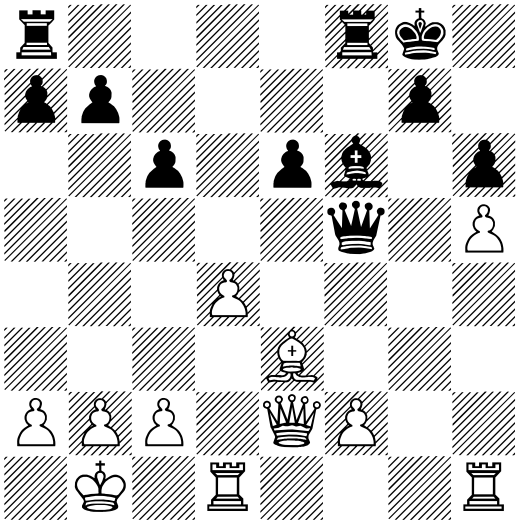

Wit dekt een zwakte op f2. 21. De3 kon ook, na 21. ...Tad8 22. Tg1 Kh7 (kwetsbaarheid wegwerken!) blijven de pionzwaktes.
21. ...Tad8 (centraliseren, eventueel ruil voorbereiden) **22. Tdg1 Kh7** (wegwerken kwetsbaarheid) **23. Tg4 e5**

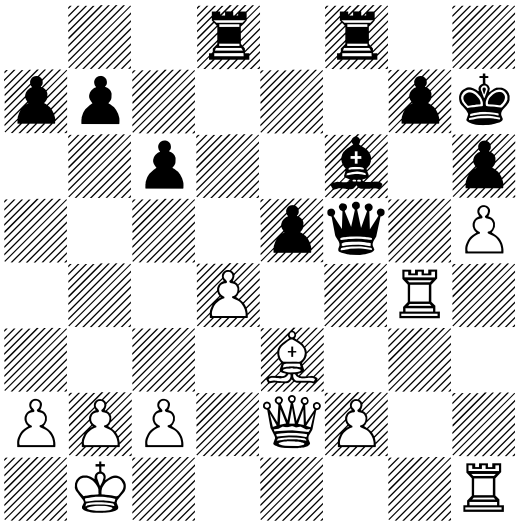

En zwart werkt de kwetsbaarheid van zijn geïsoleerde e-pion weg door hem te ruilen. **24. dxe5 Dxe5** (met tempo) **25. c3 Df5† 26. Dc2 Dxc2†** (afruilen actief stuk) **27. Kxc2 a6** (wegwerken kwetsbaarheid voor de loper) **28. Tb4 Tf7** (dekt; wit heeft geen keus meer dan op activiteit te gaan spelen) **29. Th3 Te7 30. Tf4 Td5 31. c4 Tde5**

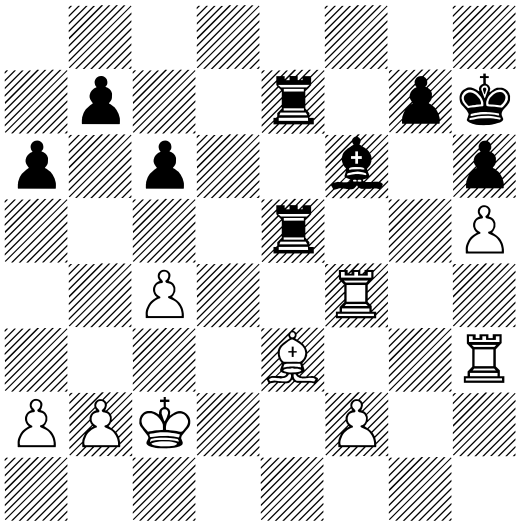

en Zwart heeft zijn torens gecentraliseerd,terwijl de positie van de loper op f6 optimaal is. Nu begint de laatste fase: het creëren van een nieuwe zwakte door pionzetten. Na **32. Tg4 Tf5 33. Tg1** kwam **33. ...b5 34. cxb5 cxb5 35. Td1 a5 36. b3 Tc7† 37 Kb1 a4 38 Thh1 axb3 39. axb3 Tc3** en het stond:

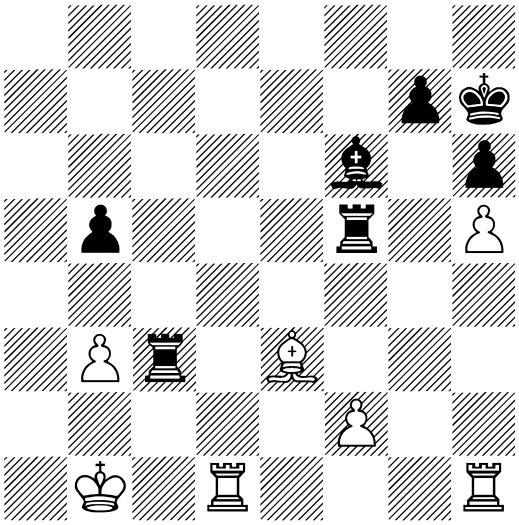

40. Ka2 b4 en er dreigt van alles (bijvoorbeeld ...Ta5† met daarna verovering van de nieuw gemaakte zwakte: de b-pion) en 0-1. Let op de nog steeds bestaande zwaktes op h5 en f2 en de nieuwe op b3.

In deze partij zagen we hoe het uitspelen van structureel voordeel in fasen gaat. Deze volgen elkaar op, maar elementen ervan kunnen eerder of later worden uitgevoerd. Het gaat er om te weten welke strategie ongeveer gevolgd moet worden, en te leren om met de abstracties van de vier fasen te leren werken. In deze partij werd bijvoorbeeld de dame afgeruild en niet een stel torens.

Ter verdere illustratie en om wat te oefenen geef ik hierna nog twee opgaven. Oplossingen op pagina 32/33.

c. Opgaven

1. De Weerd - De Boer
Amstelveen 2012

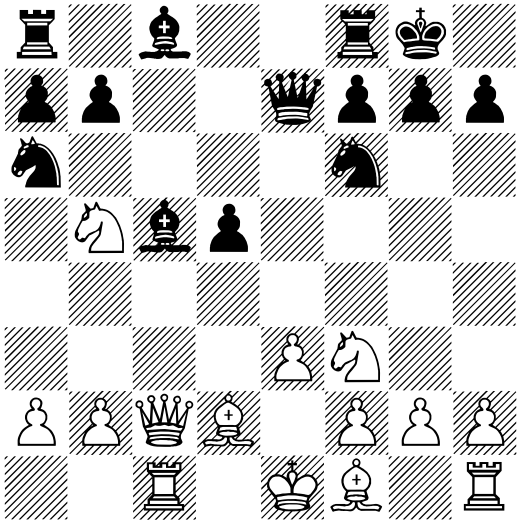

Zwart aan zet. Heeft één der partijen hier voordeel? En hoe dan? Wat speelt zwart?

2. Soerjadi - Klop
Den Haag 2011

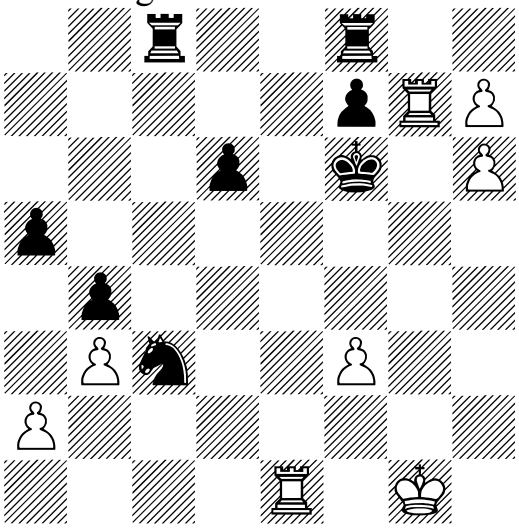

Zwart aan zet. Wie heeft voordeel? Tijdelijk of Structureel? Waarom speelde Zwart ...Tc5?

Tjomme Klop

De psychologie van de schaker en zijn imago

Er is een tijd geweest dat schakers in hoog aanzien stonden. Dat gold vooral voor Nederland waar de zege van Max Euwe op Aljechin in de strijd om het wereldkampioenschap in 1935 het schaken een ongekende populariteit bezorgde. Euwe was een normale man, netjes gekleed, in het dagelijks leven wiskundeleraar, nooit dronken, zeker niet in het openbaar, een keurig gezinsleven, goed organisator, politiek correct. Er was altijd een andere kant geweest. Schakers werden vaak gezien als zonderlingen en vooral de tragische levensloop van Paul Morphy (1837-1884) werd als een aanwijzing gezien dat schaken een ongezonde bezigheid was. Morphy stopte op zijn eenentwintigste met schaken, wilde zich verder aan de rechten wijden en werd geestesziek. De beroemde zenuwarts Ernest Jones, bewonderaar en biograaf van Sigmund Freud, heeft aan Morphy een studie gewijd (1930). Hij concludeerde dat het schaakspel bij uitstek een sublimatie was van homosexuele impulsen en het vader-zoon conflict.
Deze gedachten zijn later uitgewerkt tot een studie naar de psychologie van de schaker in het algemeen door de Amerikaanse grootmeester Reuben Fine (1914-1993). Fine was al op jonge leeftijd één van de geniaalste schakers van zijn tijd en daarnaast studeerde hij psychologie. Evenals Jones was hij een orthodoxe aanhanger van de psychoanalyse, zoals die door Freud was uitgewerkt. De psychoanalyse stond in de jaren na de Tweede Wereldoorlog in hoog aanzien en het was voor Fine financieel aantrekkelijker een loopbaan als psychiater te volgen dan om als beroepsschaker van de hand in de tand te leven. Hoewel hij als schaker naar de achtergrond verdween, bleef hij het schaken wel trouw. Als psychiater is hij nog te hulp geroepen door de moeder van Bobby Fischer om te bewerkstelligen dat haar zoon zich niet exclusief en monomaan aan het schaken bleef wijden. Het contact tussen Reuben en Bobby kreeg een desastreus einde toen de psychiater na veel schaakseances langs zijn neus weg informeerde naar Bobby's resultaten op school. Bobby liep weg en het is nooit meer goed gekomen tussen de beide genieën. Moeder Fine was op de gedachte gekomen Fine te consulteren naar aanleiding van diens artikel *The psychology of the chess player* uit 1956, in 1967 ook als boek verschenen.
Fine was een zeer groot schaker en ook als psycholoog heeft hij een grote carrière gemaakt. Tal van publicaties staan op zijn naam. *The psychology of the chess player* is, zoals te verwachten, een interessant boek, leesbaar, maar niet meer dan dat. Het is mij, ondanks herhaald en geconcentreerd lezen, niet gelukt een samenvattend beeld te krijgen van wat de auteur nu echt wil zeggen. Het grote probleem is dat Fine geen scherp omlijnd lezerspubliek in gedachten had. In moderne termen heet dat: een doelgroep. Het begin van zijn studie lijkt exclusief geschreven te zijn voor psychologen die van schaken niets weten, latere opmerkingen zijn interessant voor schakers met een oppervlakkige interesse in schaakgeschiedenis en psychologie, maar hebben niet de geringste

betekenis voor een psycholoog die van schaken geen weet heeft. De aandacht voor psychoses onder schakers irriteerden schakers die van het geschrift kennisnamen en meenden dat de conclusie van oppervlakkige lezers al gauw zou zijn: 'Alle schakers zijn gek'. Dat was overigens niet de mening van Fine.
Fine maakte bij zijn casestudies van een aantal wereldkampioenen een onderscheid tussen 'helden' en 'niet-helden'. Tot de 'helden' rekende hij schakers rond wie mythes ontstonden en die vereerd werden. Als 'niet-helden' zag hij topschakers die ook op andere gebieden grote prestaties leverden. Bij de 'helden', Morphy, Steinitz, Capablanca en Aljechin zag hij ernstige emotionele stoornissen, de 'niet-helden' zag hij als normale, evenwichtige personen: Staunton, Anderssen, Lasker, Euwe en Botwinnik. (Ongetwijfeld had hij ook Fine in gedachten.) Erg overtuigend is het niet, misschien ook omdat we heden ten dage minder geneigd zijn een scherp onderscheid te maken tussen evenwichtig en onevenwichtig, tussen normaal en gek. Onderhoudend is het geschrift zeker, regelmatig zal de lezer die geïnteresseerd is in de vraag wat schakers onderscheidt van niet-schakers schokken van herkenning en verbazing ondervinden.
Toch heeft het boekje van Fine op de beeldvorming van schaken en het schaakspel nadelig gewerkt, zij het indirect. De vreemde gedragingen van Bobby Fischer als kandidaat-wereldkampioen en daarna, vervolgens de wonderlijke capriolen van functionarissen van de Internationale Schaakbond (FIDE), hebben het imago van de 'schaker' nadelig beïnvloed. Daarbij speelde ook het werk van een zekere Alexander Cockburn een rol. Die schreef in 1972 een artikel over psychoanalyse en schaken. Cockburn werkte zijn geschrift om tot een boek *Idle passion* (1974), dat een jaar later in het Nederlands werd vertaald door Max Pam onder de titel *Loze passie. Schaak en de dans des doods*, met een voorwoord van J.H. Donner. Pam en Donner hadden beter moeten weten, maar dit terzijde. Veel van de abracadabra die Cockburn verkondigt had hij van Fine, vaak in vertekende vorm. Cockburn gaf overigens eerlijk toe dat hij zelf totaal niet kon schaken. Hij was er nooit in geslaagd zijn vader te verslaan en dat heeft hem kennelijk geen goed gedaan. Te denken geeft dat hij ook nog een moeder had die kon schaken.

Pim van der Meiden

Oplossingen

Blunders door cadeau doen aanvallend contact - William van Zanten

(1) **28. ...Txc4**, omdat de witte Dame overbelast is (Dxc4, Dxb1)

(2) **23. Txa8** 1-0

(3) **44. ...Dxe7** 0-1

(4) **19. ...Txb5 20. Lxb5 Tg4** (gevolgd door ...Lxh1) 0-1

(5) Met **38. Lxf6†**, waarna 38. ...Dxf6 faalt op 39.Txd7†
In de partij miste wit deze kans en sloeg 38. Dxf6†, en verloor.

(6) **26. ...Pdf6** –+. U zag toch hopelijk dat Dd3 dan overbelast is?

(7) **32. ...Tc7†** 0-1
Op de 32e zet had wit nog gelijk spel met 32. Te2, omdat 32. ...Tf1 33. Kc2 Tc5† 34. Kb3 niet gevaarlijk is – behalve Pc1 hangt dan ook Ld6.

(8) Zwart had toen het ijzersterke **36. ...La6**, meteen 0-1. Als wit zijn plan uitvoert en dames ruilt, slaat zwart tussendoor een extra stuk op d3, met schaak. Een fraaie slotwending!

Uitspelen van structureel voordeel - Tjomme Klop

Opgave 1
Zwart heeft hier tijdelijk voordeel, dat voortkomt uit de betere ontwikkeling en veiligheid van zijn koning. Zwart moet dus snel spelen om het voordeel niet kwijt te raken. Speelt hij een rustige ontwikkelingszet, zoals ...Tfe8, dan antwoordt wit met Pc7, met ruil van onder meer het actieve stuk Lc5. En na bijvoorbeeld Tfd8 kan wit de zwarte d-pion blokkeren met Pbd4, en verkrijgt dan een betere pionstructuur.
Het voordeel voor zwart wordt gehandhaafd door ...Lg4, gevolgd door ...Tc8, waarbij de indirecte aanval van de dame wit noodzaakt tot Dd1, wat een tempo voor aanval oplevert. Bijvoorbeeld in de volgende variant:
1. ...Lg4 2. Le2 Tc8 3. Dd1 Pb4 4. a3 Lxf3 5. gxf3 (Lxf3? Pd3†) Pc6 6. Lc3 Lb6 en zwart heeft zijn paard van a6 gecentraliseerd naar c6, terwijl 7. 0-0 voor wit niet goed meer kan, wegens bijvoorbeeld 7. ...a6 8. Ld4 Dd8 9. Lxb6 Dxb6 10. Pc3 Dxb2.

Opgave 2
Zwart heeft groot structureel voordeel, vooral vanwege zijn paard meer. Zwart speelde ...Tc5 in de veronderstelling dat hij nu een paar torens kon ruilen met ...Tg5†. Wit speelde echter Kf2 en nu bleek dat de c-toren niet meer terug kon naar c8 vanwege wit's antwoord Teg1. En als zwart na Kf2 ...Th8 zou spelen kan wit met Te8! geforceerd remise afdwingen (...Pd1†, Kf1). Zwart ging te vlug naar fase 3 van het uitspelen van structureel voordeel. Hij had eerst zijn kwetsbaarheden moeten opheffen. Dat gaat als volgt:
1. ...d5 dekken; opspelen 2. Kf2 (veldruiming voor Teg1) Th8 (optimaliseert deze toren tegenover de zwakke h-pionnen en de c-toren mag nog niet van de achtste rij af) 3. Teg1 Pb5 en na Tg8 speelt zwart nu ...Tc2† en slaat daarna de pion op h7. Wit heeft geen tegenspel meer en het extra paard van zwart gaat bijvoorbeeld naar e6. Eérst de eigen zwaktes opheffen alvorens men gaat aanvallen met structureel voordeel, dat is de les van deze opgave.

Op zaterdag 17 maart werd het snelschaakkampioenschap voor teams gewonnen door SHTV 1. Topscorer van het team was Tjomme met 11 uit 11!

V.l.n.r. Melchior, Koos, Mike, Tjomme en William (foto: Cissy Caljé)

Schaakagenda

April 2012

do	28	**[jeugd]** Grand Prix (Rijswijk)
ma	30	Open Leids Rapidkampioenschap (Voorschoten)

Mei 2012

do	3	Zeskampen en nacompetitie avond 2
do	10	Zeskampen en nacompetitie avond 3
za	12	Open Rapidkampioenschap DD (Haagse Rapidcyclus)
		[jeugd] NK Clubteams cat. E (Barneveld)
za	13	**[jeugd]** Grand Prix (DSC)
do	17	GEEN CLUBAVOND
do 17-	za 19	**[jeugd]** NK cat. D (Rijswijk)
do	24	Zeskampen en nacompetitie avond 4
vr 25 -	ma 28	BSG Pinkstertoernooi (Bussum)
zo	27	Delfts Kroeglopertoernooi
do	31	Zeskampen en nacompetitie avond 5

Juni 2012

za	2	Open Rapidkampioenschap SHTV (Haagse Rapidcyclus)
do	7	Zeskampen en nacompetitie avond 6
do	14	Zeskampen en nacompetitie avond 7
za	16	**[jeugd]** Nationale Pupillendag cat. FGH (Roosendaal)
do	21	Zeskampen en nacompetitie avond 8
do	28	Feestelijke afsluiting

Aankomende evenementen:	
6e Leiden Chess Tournament	6 t/m 15 juli 2012
40e Bilderbergtoernooi (Oosterbeek)	7 t/m 13 juli 2012
2e Science Parktoernooi (Amsterdam)	14 t/m 22 juli 2012
Open NK (Dieren)	23 juli t/m 2 augustus 2012

kontrast

Kopieerservice bij KONTRAST
als goed in meervoud moet
KONTRAST
Tanthofdreef 7 te Delft
Tel. (015) 2618823

TEGOED
BON
VOOR
GRATIS
een paar daglenzen of
een paar weeklenzen of
een paar maandlenzen
duooptiek
THOMSONLAAN 93
2565 HZ DEN HAAG
Tel. 070 - 360 70 02

TEGOED
BON
VOOR
GRATIS
een paar daglenzen of
een paar weeklenzen of
een paar maandlenzen
duooptiek
THOMSONLAAN 93
2565 HZ DEN HAAG
Tel. 070 - 360 70 02

Wij werken graag met een stucloper.

Omdat niet iedereen dezelfde financiële situatie heeft en elk huis een andere aanpak vereist.
Dáárom beginnen we bij uw wensen, uw mogelijkheden en de verwachtingen voor uw woning.
Jan van Delden stucadoorsbedrijf helpt u graag om tot de juiste keuzes te komen. Zij zorgen ervoor dat alles glad verloopt zoals afgesproken.
Meer weten? Maak een afspraak voor een vrijblijvend kennismakingsgesprek.

O ja, en de stucloper gebruiken we voor bijvoorbeeld het tijdelijk afdekken van vloeren, gangen en trappen. Zo blijft alles netjes en schoon.

Jan van Delden
STUCADOORSBEDRIJF

Laan van Meerdervoort 1263 - 2555 BE 's-Gravenhage
✆ 070 - 323 98 09 - info@janvandelden.nl